

2. Official Site of Odessa. (2019, January 26). Miska prohrama «Elektronne vidkryte misto» m. Odesy na 2015-2020 roky [City program "Electronic Open City" in Odesa for 2015-2020]. Retrieved from <http://omr.gov.ua/acts/council/70092/> (in Ukrainian).

3. Official Site of Odessa. (2019, January 26). Razrabotka koncepcii razvitija Central'nogo istoricheskogo areala Odessy [Development of the concept of the central historical area of Odessa]. Retrieved from <http://omr.gov.ua/ru/essential/89744/> (in Russian).

4. Posternak, I. M., & Posternak, S. A. (2016). Sohranenie ob'ektov kulturnogo naslediya Odessyi s uchetom energomenedzhmenta [Preservation objects of a cultural heritage of Odessa with the account power management]. Preservation of historic buildings in the central part of Odessa via inscribing in the UNESCO world heritage list (pp. 220–223). Odessa: Astroprint (in Russian).

БАНКІВСЬКА СИСТЕМА УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

А. А. ВОРОНКОВА, канд. екон. наук, доц.,
доц. кафедри менеджменту, економіки та маркетингу
Л. В. КУЦИНА, ст. викл. кафедри філософії та суспільних наук
Харківська державна зооветеринарна академія, м. Харків

Ефективна банківська система є однією із умов економічного розвитку будь-якої країни. Враховуючи політичні події останніх років, актуальності набуває ґрунтовне вивчення сучасного стану банківської системи України, виявлення проблемних питань та пошук перспективних шляхів розвитку вітчизняної банківської системи.

За роки незалежності України її банківська система пережила мінімум п'ять великих криз (1994 р., 1998 р., 2004 р., 2008–2009 рр., 2014–2015 рр.).

На сьогоднішній день банки України мають проблеми з ліквідністю та прибутковістю і як наслідок – проблеми з виконанням своїх основних функцій. До деструктивних чинників розвитку банківського сектору України належать: невиважена політика Національного банку країни; відсутність стратегії розвитку; невиправдане застосування адміністративних заходів впливу; заполітизованість системи управління, які призвели до формування значної сукупності негативних тенденцій у розвитку банківського сектору. Причини цієї ситуації криються серед загальноекономічних тенденцій, таких як: погіршення динаміки розвитку реального сектору економіки України, зменшення рівня реальних доходів населення та суб'єктів господарської діяльності, прискорення динаміки інфляційних процесів, девальвація національної валюти, тощо.

Вагомими тенденціями розвитку банківського сектору в Україні сьогодні є: значне скорочення кількості банківських установ, включаючи банки з іноземним капіталом (із 175 банків (з них 47 з іноземним капіталом) у 2008 році відповідно до 82 (38) банків у 2018 році); зростання частки державних банків у структурі активів банківської системи; зростання недовіри до діяльності банківських установ; відтік депозитів в іноземній валюті; тенденція до

здешевлення кредитних ресурсів; збільшення мінімального обсягу статутного капіталу банків, тощо.

Нині відбувається консолідація банків, тобто їх концентрація, викликана трьома чинниками: очищення банківського сектору; капіталізація, в основному, іноземних і державних банків; пошук вкладників і клієнтів з високим рівнем довіри. Саме це і призводить до подальшого зменшення кількості банків на ринку. Процеси консолідації мають позитивні наслідки: оновлені, консолідовані банки можуть оновити свої ІТ-рішення, оптимізувати мережі, надати клієнтам кращі послуги за рахунок більш спеціалізованих бізнес-моделей.

На ринку України зростає частка активів державних банків (з 8% у 2008 р. до 56% у 2017 р). На цей показник вплинула націоналізація Приватбанку у грудні 2016 року. Такі зміни негативно впливають на рівень конкуренції у банківському секторі. Держбанки підпорядковуються Міністерству фінансів, у них немає належної системи мотивації вести бізнес розумно, а їх система корпоративного управління вимагає серйозного посилення: банкам потрібні незалежні наглядові ради і професійний менеджмент, здатні розірвати протиріччя між адміністративними директивами міністерств і кредитно-депозитними рішеннями державних банкірів.

Держава, у відповідності до прийнятої Мінфіном Стратегії розвитку державних банків, до 2020 року має знизити з 55% до 24% свою частку у сукупних активах держбанків. Зменшують свою частку на українському ринку і російські держбанки (VSBank, Сбербанк Росії, Промінвестбанк, ВТБ) шляхом продажу банків або активів, хоча значного впливу на українську банківську систему вони не мають.

НБУ підвищив вимоги до статутного капіталу банків. До 11 липня 2020 року кожен банк повинен мати статутний капітал не менше 300 млн грн. Близько 40 із 82 банків не мають нормативу статутного капіталу. Банкрутство малих і середніх банків у 2014-2017 роках показало, що більшість їх власників сприймали органи корпоративного управління як інструменти легітимації власних рішень. Через слабе корпоративне управління ринок отримав банки з низьким розкриттям реальних власників, низькоякісною фінансовою звітністю, поганим рівнем кредитних практик, високою часткою кредитування пов'язаних осіб. Ціна проблеми – десятки мільярдів гривень, виплачених Фондом гарантування вкладникам збанкрутілих банків у період кризи.

Нині НБУ вимагає від банків серйозно поставитися до питань корпоративного управління, використання професійного менеджменту, розвитку та удосконалення фінансової грамотності самих банкірів. Одним з факторів, який погіршує фінансовий стан банків, є наявність проблемних кредитів. Починаючи з початку світової фінансової кризи (2008 рік) і по теперішній час ні індивідуально банками, ні системно на рівні держави питання проблемних кредитів не вирішене із-за відсутності закону про захист прав кредиторів. Нині НБУ, Мінфін, Мін'юст, парламент розробляють заходи щодо вирішення питань з проблемними кредитами. Відновлення кредитування –

ключ до підвищення прибутковості банківського сектору і залучення нових грошей акціонерів.

«Кредитування – паливо для економічного зростання, а прибуток банків – основа фінансової стабільності в країні». А для того, щоб національна банківська система ефективно розвивалася, необхідно: розробити якісне управління нею з боку НБУ; вдосконалити нормативно-правову базу та наблизити її до європейських стандартів; забезпечити фінансування банківських установ і підтримку з боку держави; покращити якість і конкурентоздатність банківських установ; залучити додатковий акціонерний капітал; покращити систему внутрішнього контролю в банках; розширити спектр банківських послуг та інші.

Література:

1. Основні показники діяльності банків. URL: <http://www.bank.gov.ua>
2. Показники банківської системи. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=34798593

ПРАВА ЛЮДИНИ ТА КОМУНАЛЬНІ СУБСИДІЇ

Л. В. КУЦИНА, ст. викл. кафедри філософії та суспільних наук

А. А. ВОРОНКОВА, канд. екон. наук, доц.,

доц. кафедри менеджменту, економіки та маркетингу

Харківська державна зооветеринарна академія, м. Харків

Категорія «права людини» здається настільки звичною, ніби існувала завжди, а тому не викликає сумнівів. Що ж до філософії прав людини, то вона:

– являє собою систему певних морально-правових норм, що регулюють відносини між окремим індивідом і суспільством в особі владних інституцій, сукупність уявлень про реальний та ідеальний устрій суспільства;

– означає, що кожна людина володіє абсолютним правом на певні блага;

– спрямована на розв'язання проблем соціальної справедливості.

Сучасний етап в історії людства характеризується як епоха глобального розвитку продуктивних сил і економічних можливостей. Водночас сьогодні ми є свідками численних воєн і міжнародних конфліктів, тероризму, корупції, нерівності у відносинах розподілу, експлуатації людини людиною. І як наслідок – руйнація матеріальних і духовних цінностей та нестабільність суспільства.

У цих умовах реалізація прав людини супроводжується значними внутрішніми суперечностями і соціальними протиріччями. Хоча саме життя у соціумі вже означає самовідмову людини від певної частини своєї свободи на користь інших членів суспільства. Тобто, людина, ніби добровільно, обмежується у своїх правах. Ситуація загострюється, коли держава примусово обмежує права громадян, змушуючи їх діяти всупереч своєму бажанню. А далі, з метою не допустити загострення соціальної напруги, держава використовує